

МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра прикладної філології

ЗАТВЕРДЖЕНО
протокол засідання кафедри
«21» січня 2025 року № 6

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теорія і практика художньо-публіцистичного перекладу

	(шифр і назва навчальної дисципліни)
Освітньо-професійна програма	<u>Прикладна філологія (російська, англійська)</u>
	(назва)
спеціальність	<u>035 Філологія</u>
	(код та найменування спеціальності)
спеціалізація	<u>035.033 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – російська</u>
	(назва спеціалізації)
факультет	<u>іноземних мов</u>
	(назва факультету)

2024 – 2025 рік

Робоча програма Теорія і практика художньо-публіцистичного перекладу

(назва навчальної дисципліни)

для здобувачів вищої освіти ОП Прикладна філологія (російська, англійська)

Спеціальність 035 Філологія

Розробники:

Педченко О.В., завідувач кафедри прикладної філології, кандидат філологічних наук

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

©МДУ, 2025 рік
©Педченко О.В., 2025 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>02 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва)	Нормативна (а вибором)	
Семестрових модулів – 2	ОП <u>Прикладна філологія (російська, англійська)</u> Спеціальність <u>035 Філологія</u> (код та найменування спеціальності)	Рік підготовки	
Змістових модулів – 4		4-й	-
Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) Зробити повний перекладацький аналіз прозового тексту; зробити повний перекладацький аналіз віршованого тексту. (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 180		7-й-8-й	-
Тижневих годин для денної форми здобуття вищої освіти: аудиторних – 3 самостійної роботи здобувача – 4		Рівень вищої освіти Бакалавр	Лекції
	24 год.		-
	Практичні, семінарські		
	36 год.		-
	Лабораторні		
	-год.		-год.
	Самостійна робота		
	120 год.		-
	Індивідуальні завдання		
	1 год.		
	Вид контролю		
екзамен			

Навчальний курс “**Теорія і практика художньо-публіцистичного перекладу**” є однією з базових вибіркових дисциплін, що вивчаються студентами перекладацьких та загальнофілологічних спеціальностей університетів.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 33 /77 %

для заочної форми навчання –

і. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: набуття та систематизування студентами знань зі спеціально-лінгвістичних питань художнього та публіцистичного перекладу.

Завдання:

- Створити у студентів теоретичну базу, що розкриває основні засади художнього та публіцистичного перекладу у зв'язку із значенням мовної природи художнього образу та використанням його у медійному тексті;

- Ознайомити студентів з особливостями стилю художньої літератури та поезії та навчити їх аналізувати перекладацькі рішення на матеріалі художньої літератури та поезії;
- Ознайомити студентів з особливостями стилю медійної прози та художньої публіцистики, навчити їх аналізувати перекладацькі рішення на матеріалі художньої літератури, поезії, мемуарної прози, сучасних медійних текстів.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі: дисципліна «Теорія і практика художньо-публіцистичного перекладу» належить до циклу вибіркових дисциплін у складі нормативних компонентів ОП.

Передумовою для вивчення дисципліни є набуті теоретичні знання та практичні навички з навчальних дисциплін першого та другого років навчання за обраною спеціалізацією певної ОП.

У здобувачів вищої освіти формуються такі програмні компетентності:

Загальні

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові

СК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

СК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

СК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

СК 13. Знання загальних принципів перекладу, а також навички та уміння його здійснення.

Програмні результати навчання:

РН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

РН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

РН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

РН 10. Знати принципи, технології та прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами

РН 16. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ТЕМА 1. Значення мовної природи художнього образу в літературі.

1.1. Роль лексичного забарвлення слова та можливості його передачі. Образне значення слова (у сполученні з іншими словами). Передача стилістичної ролі гри слів.

1.2. Використання морфологічних засобів мови. Роль синтаксичних зв'язків та характеру синтаксичної будови для ритму прози. Необхідність уникнення рими та віршованого розміру в прозі.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ТЕМА 2. Задачі перекладу.

- 2.1. Збереження смислової ємності художнього тексту.
- 2.2. Збереження національного забарвлення в перекладах.
- 2.3. Риси оригіналу, пов'язані з часом його створення.
- 2.4. Загальна постановка питання про дотримання індивідуального стилю оригіналу в перекладі.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

ТЕМА 3. Процес роботи над прозовим перекладом.

- 3.1. Інтерпретація. Порівняльний аналіз перекладів. Інтертекстуальність. Переклад за підрядником. Редагування перекладу.
- 3.2. Переспів. Епічний твір. Народна казка. Оповідь. Суб'єктивна проза. Романтична проза. Іронічна проза. Фантастична проза. Пригодницька проза. Поліфонічна проза. Об'єктивна проза. Психологічна проза.
- 3.3. Переклад модерного тексту. Авторський переклад. Гумор. Діалог і полілог.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4

ТЕМА 4. Процес роботи над віршованим перекладом.

- 4.1. Псалми. Інтимна та пейзажна лірика. Романс. Громадська лірика. Філософська лірика. Елегія. Медитація. Лірична мініатюра. Афоризми та епіграми. Сонет, балада, поема.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Значення мовної природи художнього образу в літературі												
Тема 1. Роль лексичного забарвлення слова та можливості його передачі. Образне значення слова (у сполученні з іншими словами). Передача стилістичної ролі гри слів.	9	2	2			6						
Тема 2. Використання морфологічних засобів мови. Роль синтаксичних зв'язків та характеру синтаксичної будови для ритму прози. Необхідність уникнення рифми та віршованого розміру в прозі.	9	2	2			6						
Разом за змістовим модулем 1	18	4	4		0	12						

Змістовий модуль 2. Задачі перекладу												
Тема 1. Збереження смислової ємності художнього тексту. Збереження національного забарвлення в перекладах.	9	2	3			6						
Тема 2. Риси оригіналу, пов'язані з часом його створення. Загальна постановка питання про дотримання індивідуального стилю оригіналу в перекладі.	9	2	3			6						
Разом за змістовим модулем 2	18	4	6		0	12						
Змістовий модуль 3. Процес роботи над прозовим перекладом												
Тема 1. Інтерпретація. Порівняльний аналіз перекладів. Інтертекстуальність. Переклад за підрядником. Редагування перекладу. Переспів. Епічний твір. Народна казка. Оповідь. Суб'єктивна проза. Романтична проза.	27	2	4			21						
Тема 2. Іронічна проза. Фантастична проза. Пригодницька проза. Поліфонічна проза. Об'єктивна проза. Психологічна проза. Переклад модерного тексту. Авторський переклад. Гумор. Діалог і полілог.	27	2	4			21						
Разом за змістовим модулем 3	54	4	8		0	42						
Змістовий модуль 4. Процес роботи над віршованим перекладом												
Тема 1. Псалми. Інтимна та пейзажна лірика. Романс. Громадська лірика. Філософська лірика.	14	1	4			7						
Тема 2. Елегія. Медитація. Лірична	16	1	4			6						

мініатюра. Афоризми та епіграми. Сонет, балада, поема.												
Разом за змістовим модулем 4	30	2	8			13						
Усього годин	120	14	26			79						
ІНДЗ			-	-	1	-						
Усього годин	120	14	26		1	79						

5. Перелік тем і зміст практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми та стислий зміст роботи	Мета роботи	Кількість годин	Результат навчання (РН) за ОП
1	Тема 1. Роль лексичного забарвлення слова та можливості його передачі. Образне значення слова (у сполученні з іншими словами). Передача стилістичної ролі гри слів.	Ознайомитися із основними питаннями стилістики та архітекτονіки художнього тексту	2	РН 2, РН 3, РН 10
2	Тема 2. Використання морфологічних засобів мови. Роль синтаксичних зв'язків та характеру синтаксичної будови для ритму прози. Необхідність уникнення рими та віршованого розміру в прозі.	Формування теоретичних знань та практичних навичок художнього перекладу	2	РН 3, РН 6, РН 10
3	Тема 3. Збереження смислової ємності художнього тексту. Збереження національного забарвлення в перекладах.	Формування теоретичних знань та практичних навичок художнього перекладу	2	РН 3, РН 6, РН 10, РН 16
4	Тема 4. Рис оригіналу, пов'язані з часом його створення. Загальна постановка питання про дотримання індивідуального стилю оригіналу в перекладі.	Вивчення засадничих принципів адекватного/еквівалентного/точного перекладу, формування теоретичних знань та практичних навичок	2	РН 3, РН 6, РН 10, РН 16

		художнього перекладу		
5	Тема 5. Інтерпретація. Порівняльний аналіз перекладів. Інтертекстуальність. Переклад за підрядником. Редагування перекладу. Переспів. Епічний твір. Народна казка. Оповідь. Суб'єктивна проза. Романтична проза.	Формування теоретичних знань та практичних навичок художнього перекладу, основ редагування художнього перекладу	4	РН 3, РН 6, РН 10, РН 16
6	Тема 6. Іронічна проза. Фантастична проза. Пригодницька проза. Поліфонічна проза. Об'єктивна проза. Психологічна проза. Переклад модерного тексту. Авторський переклад. Гумор. Діалог і полілог.	Формування теоретичних знань та практичних навичок художнього перекладу, основ редагування художнього перекладу	4	РН 3, РН 6, РН 10, РН 16
7	Тема 7. Псалми. Інтимна та пейзажна лірика. Романс. Громадська лірика. Філософська лірика.	Формування теоретичних знань та практичних навичок художнього перекладу, основ редагування художнього перекладу	4	РН 3, РН 6, РН 10, РН 16
	Тема 8. Елегія. Медитація. Лірична мініатюра. Афоризми та епіграми. Сонет, балада, поема.	Формування теоретичних знань та практичних навичок художнього перекладу, основ редагування художнього перекладу	6	РН 3, РН 6, РН 10, РН 16

6. Перелік тем і зміст лабораторних занять

№ з/п	Назва теми та стислий зміст роботи	Мета роботи	Кількість годин	Результат навчання (РН) за ОП

7. Самостійна робота

№ з/п	Зміст роботи	Кількість годин
1	Підготовка до лекційних занять	12
2	Підготовка до практичних/семінарських/лабораторних занять	20
3	Підготовка до екзамену	30
4	Виконання індивідуальних завдань (повний перекладацький аналіз прозового та віршованого тексту)	18
	Разом	80

8. Індивідуальні завдання

Створення повного перекладацького аналізу прозового та віршованого текстів.

9. Методи навчання

Лекції, конспектування та реферування інформаційних джерел, робота в мережі Інтернет, підготовка ІНДЗ.

10. Засоби діагностики результатів навчання

Проведення поточних опитувань з виучуваної тематики, здійснення автоматичного контролю набутих знань на навичок за допомогою навчального порталу МДУ.

11. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання семінарських занять мають вигляд переліку досягнень студентів, серед яких участь і активність в різних видах робіт з детальною шкалою балів, які впливають на оцінку якості виконання індивідуального завдання (ІНДЗ), самостійної роботи студентів (СРС) або модульної контрольної роботи (МКР).

Відмінно ставиться, якщо студент: виконав всі завдання серед яких ІНДЗ, СРС, МКР і набрав відповідну кількість балів; завжди виражає бажання і зацікавленість у вивченні мови; на практичних заняттях розмовляє тільки англійською мовою; активний, часто виступає і задає питання; активно / відмінно працює у команді.

Добре – якщо студент: виконав всі завдання серед яких ІНДЗ, СРС, МКР і набрав відповідну кількість балів; зазвичай виражає бажання і зацікавленість у вивченні мови; на практичних заняттях розмовляє тільки іноземною мовою; іноді виступає і задає питання; добре працює у команді.

Задовільно – коли студент: виконав частково або всі завдання серед яких ІНДЗ, СРС, МКР і набрав відповідну кількість балів; не дуже зацікавлений у вивченні мови; іноді на практичних заняттях розмовляє іноземною мовою; інколи виступає і задає питання; не дуже добре працює у команді.

Незадовільно ставиться в тому випадку, коли студент: не виконав ІНДЗ, СРС, МКР і не набрав відповідну кількість балів; незацікавлений у вивченні мови; практично не розмовляє англійською мовою на практичних заняттях; ніколи не виступає і не задає питання; не працює у команді.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Вид роботи	Кількість годин лекційних та практичних разом	Обсяг кредитів	Кількість балів
------------	---	----------------	-----------------

Змістовний модуль 1			
Тема 1.	4	0,13	5
Тема 2.	4	0,13	5
Змістовний модуль 2			
Тема 3.	5	0,17	5
Тема 4.	5	0,17	5
Змістовний модуль 3			
Тема 5.	6	0,2	5
Тема 6.	6	0,2	5
Змістовний модуль 4			
Тема 7.	5	0,17	5
Тема 8.	5	0,17	5
Виконання ІНДЗ		1	10
Підготовка і складання екзамену		1	50
Підсумок	40	4	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всівиди навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, кваліфікаційної роботи, практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Опорні конспекти лекцій, електронний варіант лекцій, навчальний посібник на навчальному порталі МДУ.

14. Рекомендовані джерела інформації

Обов'язкова література

1. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу/ В. В. Коптілов.-К: Юніверс, 2002. – 280 с

Додаткова література

1. Корунець І. В. Короткий нарис історії українського та західно-європейського перекладу/ І. В. Корунець.- К.: КНЛУ, 2000.

2. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу/ І. В. Корунець. – Вінниця: Нова книга, 2003.

3. Корунець І.В. Лекції зі вступу до перекладознавства / І.В. Корунець. - Вінниця: Нова Книга, 2001. – 86 с.
4. Мороховський А. Н. та ін. Стилїстика англїйської мови/ А. Н. Мороховський та ін.- К.:Вища школа, 1991. - 272 с.

15. Полїтика навчальної дисциплїни

1. Академічна доброчесність здобувачів є важливою умовою для опанування результатів навчання за навчальною дисциплїною і отримання задовільної оцїнки з поточного та підсумкового контролю.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

МДУ виступає за дотримання принципів академічної доброчесності, тому обов'язково використовується сервіс з перевірки робіт здобувачів вищої освіти на плагіат – Unicheck, а також доступний безкоштовний сервіс, який здійснює перевірку на плагіат письмових робіт – EduBirdie <https://edubirdie.com/perevirka-na-plagiat>.

Порушенням академічної доброчесності, згідно із Законом України «Про освіту» (ст. 42 п. 4) вважається:

- **академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та / або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- **самоплагіат** – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- **фабрикація** – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- **фальсифікація** – свідома зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- **списування** – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- **обман** – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- **хабарництво** – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- **необ'єктивне оцінювання** – свідоме завищення або заниження оцїнки результатів навчання здобувачів освіти.

Наведений перелік не є остаточно вичерпним і не охоплює всіх діянь, що можуть містити ознаки порушення академічної доброчесності.

За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути

притягнені до наступної академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (поточний, підсумковий контроль, залік, іспит тощо);
- проведення додаткової перевірки всіх робіт авторства порушника;
- позбавлення наданих МДУ пільг з оплати навчання;
- оголошення догани із занесенням до особової справи порушника;
- відрахування з МДУ;
- інші, відповідно до вимог чинного законодавства та нормативних локальних актів МДУ.

Більш детально тут

Анкетування з академічної доброчесності: <https://docs.google.com/forms/d/1VHzYkdFEGivtVl-dsENos1SCDRHfUpGia1YklgQK8j0/edit>

2. Здобувач має право на оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів згідно Положення про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в МДУ.

3. Участь в анкетуванні. Наприкінці навчального семестру здобувачам буде запропоновано заповнити анонімну анкету щодо якості викладання вивчених навчальних дисциплін.

Заповнення анкети є важливою для вдосконалення освітнього процесу та системи внутрішнього забезпечення якості освіти МДУ та дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати вашу думку стосовно покращення змісту навчальних дисциплін.

4. Неформальна освіта. Це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій. Здобувач вищої освіти, який виявив бажання щодо визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, звертається із відповідною заявою про визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, в цілому для навчальної дисципліни /змістового модулю /практичних завдань з навчальної дисципліни/ завдань з практики тощо для здобувачів вищої освіти, до деканату факультету, на якому викладається навчальна дисципліна. Процедура зарахування здійснюється згідно Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті МДУ.

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Теорія і практика художньо-публіцистичного перекладу
Освітня програма	Прикладна філологія (російська, англійська)
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Кафедра, яка здійснює викладання	Кафедра прикладної філології
Викладач ПІБ, посада	Педченко Олена Василівна, завідувач кафедри прикладної філології
Електронна адреса викладача	o.pedchenko@mu.edu.ua
Консультації (дата, час, можливості он-лайн консультування)	Онлайн консультування 24/7
Посилання на сторінку навчальної дисципліни на Навчальному порталі МДУ	https://moodle.mu.edu.ua/course/view.php?id=14081
Компетентності та програмні результати навчання	Загальні компетентності: ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Спеціальні (фахові) компетентності: СК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя. СК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації). СК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами. СК 13. Знання загальних принципів перекладу, а також навички та уміння його здійснення.

	Результати навчання: РН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати, впорядковувати, класифікувати й систематизувати. РН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти. РН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності. РН 10. Знати принципи, технології та прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами РН 16. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.
--	---

Семестр (и) вивчення	Обсяг (години/ кредити)	Кількість аудиторних годин		Кількість, види індивідуальних завдань	Форма контролю
		лекції денна/ заочна	практ/сем/ лаб денна/ заочна		
7-8	180/6	24/-	36/-	2, повний перекладацький аналіз прозового тексту; повний перекладацький аналіз віршованого тексту	екзамен

Завідувачка
кафедри прикладної філології

Олена ПЕДЧЕНКО

Гарант ОП

Неллі Гайдук